

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem narzędzi TIK

Autor scenariusza: Ewa Dziurawiec

Przedmiot: edukacja polonistyczna

Poziom nauczania: edukacja wczesnoszkolna

Szkoła: Szkoła Podstawowa Nr 55 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niesłyszącej i Słabo Słyszącej im. Jana Pawła II w Lublinie, ul. H. Ordonówny 4

Temat: Kłamstwo ma krótkie nogi.

Czas trwania: 45 minut

Cel ogólny: rozwijanie umiejętności poprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, pozwalającej na samodzielną aktywność, komunikację i efektywną naukę

Cele operacyjne:

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- nazywa osoby, przedmioty, czynności, stany, cechy osób i zwierząt, określa stosunki przestrzenne między obiektami,
- odczytuje różne definicje kłamstwa i wybiera właściwą z nich,
- wskazuje wyrazy podobne znaczeniowo do wyrazu kłamstwo.

B. Zrozumienie wiadomości - uczeń:

- wyjaśnia znaczenie powiedzenia: kłamstwo ma krótkie nogi,
- podaje przykłady obrazujące sens powiedzenia,
- uzupełnia teksty z lukami właściwymi wyrazami, zgodnie z treścią obejrzanego filmu edukacyjnego pt. "Kłamstwo",
- usuwa z generatora kart pracy nieprawdziwe zdania na temat tego, jak powinny postępować dzieci.

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych - uczeń:

- odpowiada na pytania dotyczące obejrzanego filmu przy użyciu poprawnie zbudowanych zdań,
- stosuje wybrane funkcje tablicy multimedialnej,
- wskazuje zależności między posługiwaniem się kłamstwami a pogorszeniem się relacji z innymi ludźmi (kłamiąc krzywdzę innych; ludzie odwracają się od tych osób, które kłamią).

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - uczeń:

- buduje poprawną kilkuzdaniową wypowiedź zdaniową na temat obejrzanego filmu wchodząc w rolę jednego z jego bohaterów (mamy).

Cele wychowawcze:

- podaje przykłady świadczące o tym, że kłamstwo jest niewłaściwym sposobem rozwiązywania problemów
- wskazuje na "złe" motywy kłamstwa (strach, chęć ucieczki przed karą, usprawiedliwienia się, wstyd przed tym, że prawda wyjdzie na jaw, niechęć do ujawnienia prawdy, chronienie innej osoby, złośliwość, kłamanie, aby przypisać sobie zasługi albo dobre cechy)
- zna konsekwencje kłamstwa (ludzie przestają wierzyć tym, którzy kłamią; osoba, która kłamie, krzywdzi innych)

Cele rewalidacyjne:

- wysłuchuje i wskazuje na tablicy wypowiedziane przez nauczycielkę zdania (po przesłonięciu przez nią kartką swoich ust, czyli ograniczeniu możliwości wzrokowego odbioru mowy),

- odczytuje z ust nauczycielki zdanie złożone (łączy dwa fragmenty odczytanego z ust nauczycielki zdania wyświetlone na ekranie tablicy).

Metody:

- działań praktycznych,
- pogadanka,
- projekcja filmu (obserwacja),
- odgrywania ról (drama),
- praca z tekstem pisanym.

Formy:

- indywidualna,
- w parach,
- grupowa.

Środki dydaktyczne:

Tablica interaktywna, projektor, program multimedialny: Edukacja wczesnoszkolna. Plansze interaktywne 2.0 WSiP, laptop zaopatrzony w generator kart pracy (w tym pisma elementarzonego) firmy FONTY.pl, laptopy dla uczniów, program komputerowy: Porusz umysł. Program ogólnorozwojowy dla dzieci, Laboratorium Komputerowe Avalon; kółko z tasemkami przymocowanymi do kolorowych patyczków (taśmy oznaczone wyrazami podobnymi/niepodobnymi do wyrazu kłamstwo oraz sylabami tworzącymi hasło).

Kształowane kompetencje kluczowe:

1. Porozumiewanie się w języku ojczystym.
2. Kompetencje informatyczne.
3. Umiejętność uczenia się.
4. Kompetencje społeczne i obywatelskie.

I. Faza przygotowawcza:

a). **Powitanie dzieci.** Sprawdzenie pracy domowej i omówienie ewentualnych problemów przy jej odrabianiu.

b). **„O czym będziemy dzisiaj mówić?”** Nauczycielka prosi o odczytanie definicji kłamstwa i rozwiązanie anagramu (każde dziecko wykonuje zadanie przy tablicy interaktywnej). <https://wordwall.net/pl/resource/52650870/zadanie-1-wprowadzaj%c4%85ce-do-lekcji>
Uczniowie odgadują i głośno wymawiają hasło: kłamstwo.

c). Nauczycielka zwraca się do uczniów słowami: Zobaczcie co na temat kłamstwa powiedziały zapytane przeze mnie dzieci. Powiedzcie czy się z nimi zgadzacie, czy też nie oraz dlaczego? Jeżeli się z nimi nie zgadzacie, proszę, skasujcie z ekranu monitora niepasujące zdanie. Na tablicy generatora pisma elementarzonego wyświetla zdania:

Nie wolno kłamać, ponieważ inni ludzie przestaną nam wierzyć.

(Dzieci wymieniają przykłady zachowań potwierdzających prawdziwość zdania, np. Gdy ktoś ciągle kłamie, wszyscy oczekują, że znowu to zrobi, nawet wtedy, gdy powie prawdę.)

Trzeba kłamać po to, żeby uniknąć kary.

(Dzieci usuwają zdanie z generatora. Przykładowe uzasadnienie własnego zdania: Nie wolno mi kłamać, aby uniknąć kary, ponieważ ktoś ufa, że tego nie zrobię. Trzeba umieć przyznać się do błędu i go naprawić. Jeśli ktoś kłamie, aby uniknąć kary, to staje się złym człowiekiem).

Nie będę kłamać, ponieważ w ten sposób krzywdzę innych.

(Przykładowa odpowiedź - Jeśli ktoś mówi źle o innym człowieku, a jest to kłamstwem, to go krzywdzi – sprawia, że pomimo tego, że ta osoba jest dobra, inni ludzie myślą o niej źle).

Nie wolno mi kłamać, ponieważ inni ludzie odwrócą się ode mnie.

(Przykładowa odpowiedź: Jeżeli ktoś kłamie, a kłamiąc rani drugiego człowieka, to osoba pokrzywdzona odwraca się od niego, ponieważ nie chce cierpieć/smucić się).

Nie kłamie, ponieważ sam nie chce być okłamywany.

(Przykładowa odpowiedź: *Jeżeli ktoś mówi, że coś dla mnie zrobi, a potem okazuje się, że mnie okłamał, to jestem smutny(a), zawiedziony (a).*)

Trzeba skłamać, aby ochronić koleżankę lub kolegę przed karą.

(Dzieci usuwają zdanie z generatora. Przykładowa odpowiedź: *Jeżeli ktoś coś ukradnie a ja go chronię, to pomagam mu w czynieniu zła. Pomagam złodziejowi a nie osobie okradzonej, skrzywdzonej.*)

Chcę być dobrym człowiekiem, więc będę mówić prawdę.

(Przykładowa odpowiedź: *Dobrzy ludzie mówią prawdę i można im zaufać.*) (załącznik nr 1)

Nauczycielka podsumowuje wypowiedzi dzieci: Jest wiele złych konsekwencji kłamstwa. Pomyślcie, dlaczego jeszcze nie warto kłamać? Następnie wyświetla na ekranie tablicy zadanie - dzieci układają z wyrazów treść powiedzenia „kłamstwo ma krótkie nogi”.

<https://wordwall.net/pl/resource/52651032/zadanie-2-wprowadzaj%c4%85ce-do-tematu>

II. Faza realizacyjna

- a) Nauczycielka prosi dzieci o zastanowienie się co ich zdaniem oznacza powiedzenie „kłamstwo ma krótkie nogi” oraz wyświetla na ekranie tablicy zadanie <https://wordwall.net/pl/resource/52656075/zadanie-3-wyja%c5%9bnienie-powiedzenia> Dzieci wybierają właściwe zdanie określające sens powiedzenia oraz podają przykłady zdarzeń (na podstawie własnych doświadczeń), które odzwierciedlają słuszność powiedzenia (przykładowa wypowiedź dziecka: Kuba okłamał mamę, że odrobił pracę domową a następnego dnia otrzymał złą ocenę z zapisem „brak pracy domowej”).
- b) **Projekcja materiału audiowizualnego.** Nauczycielka prosi dzieci o obejrzenie filmu pt. „Kłamstwo” z programu multimedialnego WSiP, Edukacja Wczesnoszkolna. Plansze interaktywne 2.0. Prosi także uczniów o zastanowienie się czy można powiedzieć, że ten film obrazuje (pokazuje) że powiedzenie „kłamstwo ma krótkie nogi” jest słuszne (załącznik nr 2).
- c) Pogadanka na temat obejrzanego filmu. Nauczycielka sprawdza poziom umiejętności językowych dzieci potrzebnych do zbudowania poprawnych zdań na temat przedstawionych wydarzeń oraz stopień zrozumienia przekazu filmowego. Czyni to poprzez zadawanie pytań naprowadzających, ukierunkowujących (ćwiczenie odbywa się przy stopniowej projekcji filmu, z zawieszaniem jego działania w odpowiednich momentach). Zadawane pytania nauczycielki i oczekiwane odpowiedzi dzieci są następujące:

Pytanie 1: Jak nazywają się bohaterowie filmu?

Odpowiedź: Bohaterowie filmu to Pola i Oskar.

Pytanie 2: Gdzie oni idą?

Odpowiedź: Oni idą do domu. / Oni wracają ze szkoły do domu.

Pytanie 3: Co oglądają dzieci?

Odpowiedź: Dzieci oglądają plakat z zaproszeniem na konkurs malarski.

Pytanie 4: Jaką pracę wykonują dzieci?

Odpowiedź: Dzieci malują. / Dzieci wykonują pracę plastyczną.

Pytanie 5: Czym oni malują?

Odpowiedź: Oni malują farbami.

Pytanie 6: Co robi pies?

Odpowiedź: Pies chce się bawić. / Pies skacze. / Pies plami obrus.

Pytanie 7: Co robią dzieci z poplamionym obrusem?

Odpowiedź: Dzieci chowają poplamiony obrus pod kanapę.

Pytanie 8: Jaka jest mama, gdy widzi, że na stole nie ma obrusu?

Odpowiedź: Mama jest zdziwiona. Mama jest smutna.

Pytanie 9: Czy dzieci mówią mamie prawdę, gdy pyta je, gdzie jest obrus?

Odpowiedź: Dzieci kłamią, że nie wiedzą, gdzie jest obrus.

Pytanie 10: Co robi pies?

Odpowiedź: Pies wyciąga obrus spod kanapy.

Pytanie 11: Kiedy dzieci kłamią?

Przykładowe odpowiedzi: Dzieci kłamią, gdy mówią, że nie wiedzą, gdzie jest obrus. Dzieci chcą ukryć prawdę, dlatego chowają obrus pod kanapę. Pola i Oskar kłamią mówiąc, że to nie oni są winni zaplamienia obrusu. Oni kłamią wtedy, gdy zrzucają winę za zaplamienie obrusa na siebie nawzajem.

Pytanie 12: W jaki sposób dzieci naprawiają swoje zachowania?

Odpowiedź: Dzieci przepraszają mamę za swoje zachowanie. Pola i Oskar piorą obrus.

Pytanie 13: Jak czuje się Oskar, gdy wygrywa konkurs malarski za pracę wykonaną razem ze swoim psem?

Odpowiedź: Oskar jest zadowolony, uśmiechnięty, szczęśliwy.

Nauczycielka egzekwuje poprawność fleksyjną, stylistyczną, składniową w wypowiedziach dzieci, a ułożone zdania są na bieżąco zapisywane w generatorze pisma elementarzonego i wyświetlone przy użyciu projektora obok aktywnej tablicy).

- d) Nauczycielka pyta: Czy na podstawie filmu można powiedzieć, że powiedzenie „kłamstwo ma krótkie nogi” jest słuszne? Jeśli tak, proszę, uzasadnijcie, dlaczego? Dzieci odpowiadają: Kłamstwo ma krótkie nogi, ponieważ prawda o złym zachowaniu dzieci wyszła na jaw. Pies pokazał mamie schowany przez nie obrus.
- e) **Złe motywy kłamstwa!** Nauczycielka pyta: Jak myślicie, dlaczego Pola i Oskar okłamali mamę? Przykładowe odpowiedzi dzieci. Pola i Oskar okłamali mamę, ponieważ nie chcieli być ukarani. Dzieci okłamały mamę, ponieważ nie chciały, żeby mama źle o nich myślała. Pola i Oskar schowali obrus, ponieważ nie chcieli, żeby prawda wyszła na jaw. Dzieci wstydziły się swojego zachowania, dlatego zrzuciły na siebie nawzajem winę. Dzieci okłamały mamę, ponieważ chciały chronić psa. Nauczycielka wyświetla uczniom zadanie w aplikacji Learningapps.org. Dzieci odczytują zdania z ust nauczyciela (wymawiane bez głosu) a następnie zaznaczają na ekranie aktywnej tablicy odpowiednie dwa fragmenty tego samego zdania. <https://learningapps.org/29079835>
- f) **Poznajemy wyrazy podobne do wyrazu kłamstwo.** Nauczycielka pyta dzieci jakie wyrazy, które mają podobne znaczenie do wyrazu kłamstwo znają. Prosi o ich wymienienie. Dzieci siadają na dywanie. Nauczycielka rozwija kółko (oznaczone wyrazem kłamstwo), do którego doczepione są kolorowe taśmy. Zadaniem dzieci jest zwijanie swej tasiemki do momentu zakrycia wyrazu, który jest podobny znaczeniowo do wyrazu kłamstwo. Mogą to być wyrazy: zmyślanie, oszczerstwo, fałsz, bujanie, oszukiwanie. Inne wyrazy użyte przez mnie (niepasujące do wyrazu kłamstwo) to: dobroć, fakt, kłopot, racja, bajka, ochrona, konkurs, ratunek, plakat, szczerłość. Następnie dzieci odczytują sylaby i wyrazy, które znajdują się najbliżej patyczka ze zwiniętą tasiemką, zaczynając od czarnej strzałki. Powstaje zdanie: Ja nie kłamię!” Wszystkie dzieci, które chcą postępować zgodnie z odczytaną zasadą, przybijają sobie piątki. (zdjęcia wizualizujące zabawę - załącznik nr 3)
- g) Zabawa pt. **“Nie damy się oszukać!”** Uczniowie otrzymują laptopy, na których pojawiają się zdania na temat treści obejrzanego filmu. Ich zadaniem jest wygrać konkurs wiedzy o przygodzie Poli i Oskara. W puste miejsca w zdaniach wstawiają prostokąty z właściwymi wyrazami. Dziecko, które udzieliło najwięcej prawidłowych odpowiedzi zostaje nagrodzone naklejką motywacyjną. <https://wordwall.net/pl/resource/52649441/zaj%c4%99cia-w%c5%82a%c5%9bciwe-sprawdzenie-rozumienia-om%c3%b3wionego-tematu>

Prawidłowo ułożone przez dzieci zdania brzmią:

1. Pola i Oskar idą do domu.
2. Dzieci widzą ogłoszenie z zaproszeniem na konkurs malarski.
3. Dzieci malują farbami konika morskiego.
4. Pola i Oskar nie chcą bawić się z psem.
5. Pies zrzuca ze stołu kubek z brudną wodą.
6. Dzieci chowają zaplamiony obrus pod kanapę.
7. Mama dziwi się, że na stole nie ma obrusa.
8. Dzieci kłamią, że nie wiedzą, gdzie jest obrus.
9. Pies wyciąga obrus spod kanapy.
10. Pola zrzuca winę za zaplamienie obrusa na Oskara.
11. Oskar kłamie, że to tylko Pola jest winna za występki.
12. Mama jest rozczarowana postawą swoich dzieci.
13. Pola i Oskar chcą naprawić wyrządzoną szkodę i piorą obrus.

- h) **Zabawa dramatyczna pt. Co czuła okłamana mama?** - dzieci otrzymują polecenie dobrania się w pary. Zadaniem jednego dziecka z pary jest wejście w rolę mamy i przedstawienie poznanej opowieści o zachowaniu Poli i Oskara (z perspektywy mamy) swojemu mężowi (tacie Poli i Oskara), w którego zamienia się drugie dziecko z pary. Zadanie odbywa się ze zmianą ról. Nauczycielka wyświetla emotikony z programu multimedialnego "Porusz umysł" i prosi, aby dzieci wybrały te, które odzwierciedlają emocje, jakie mogła przeżywać mama Poli i Oskara. Dzieci odnajdują właściwe emotikony oraz odczytują nazwy emocji (smutna, zła, zawiedziona, zraniona, przygnębiona, rozczarowana). (załącznik nr 4)

III. Podsumowanie lekcji

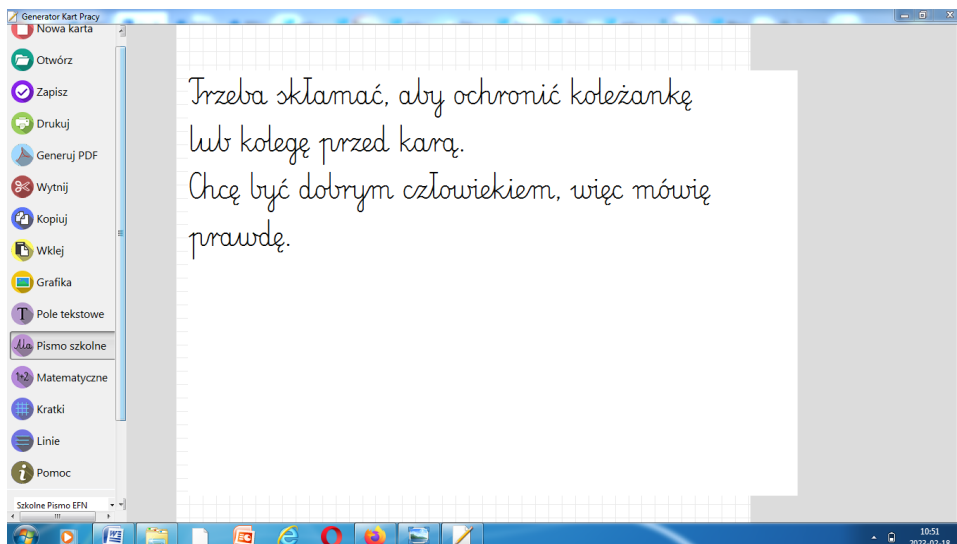
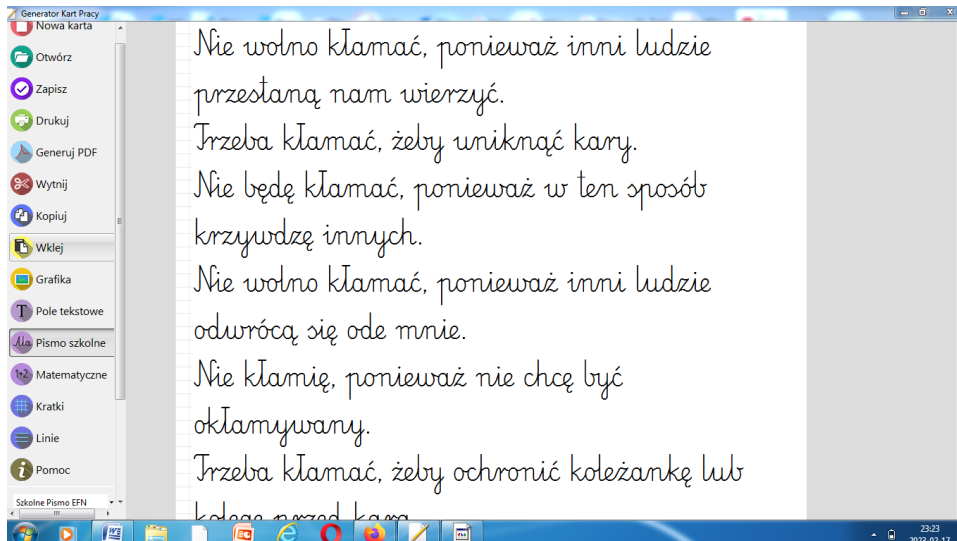
- a) Uczniowie odpowiadają na pytania: Co im się najbardziej podobało w czasie lekcji?
- b) Nauczycielka przyznaje naklejki motywacyjne za wykonaną pracę i zachowanie w trakcie lekcji.

IV. Praca domowa

- a) Ćwiczenie 4, strona 21 z zeszytu ćwiczeń „Nowi Tropiciele. Karty ćwiczeń klasa 3”, część 3, WSiP (Polecenie: utwórz rodzinę wyrazu kłamstwo).

Załączniki:

Załącznik nr 1: zdjęcia ekranu z generatora kart pracy (pisma elementarzewego)

Załącznik nr 2: zdjęcia ekranu przechwycone przy projekcji materiału audiowizualnego – film pt. Kłamstwo z programu multimedialnego: Edukacja wczesnoszkolna. Plansze interaktywne 2.0 WSiP

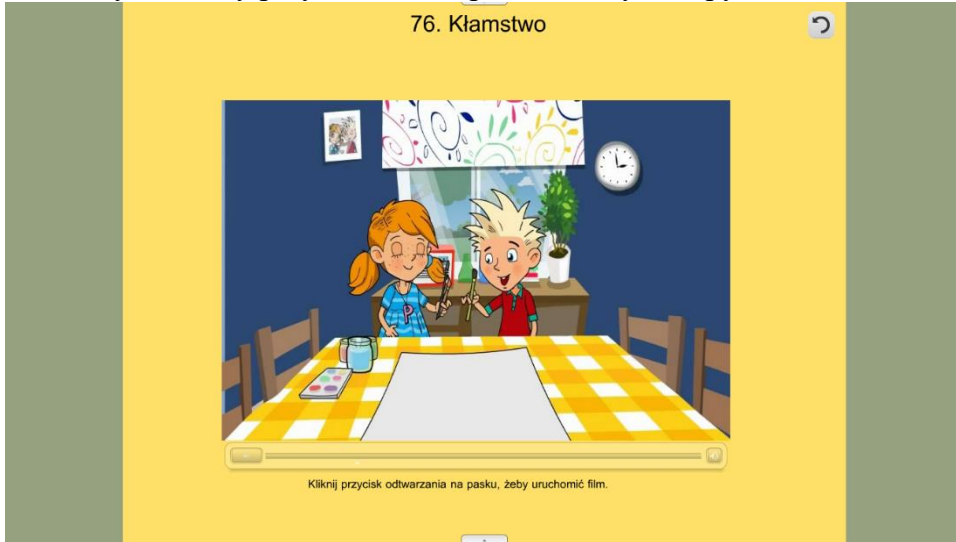
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytań 1 i 2.

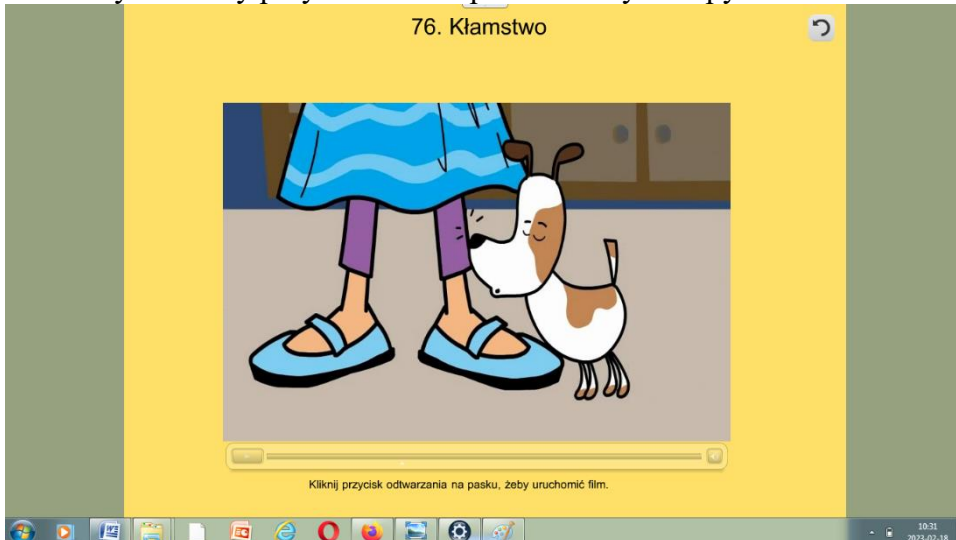
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 3.

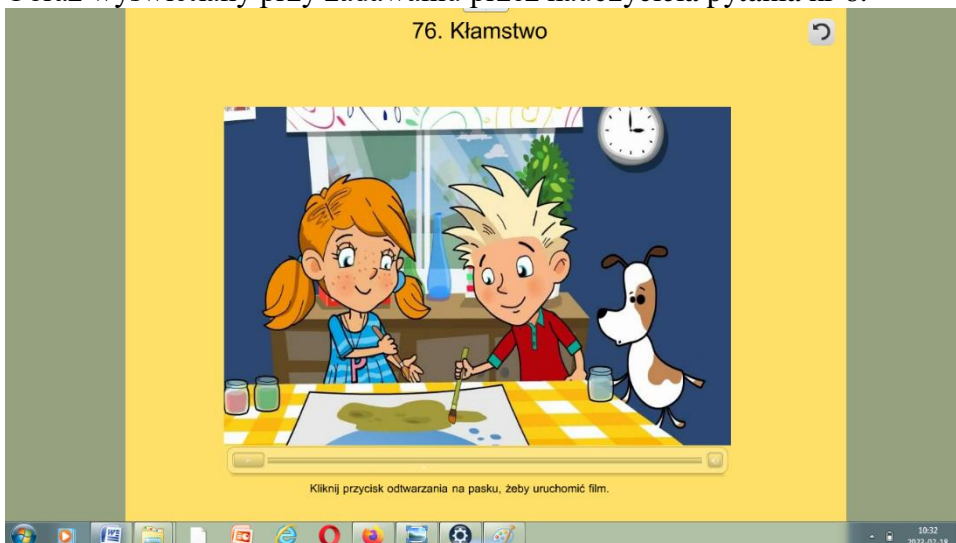
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytań nr 4 i 5.

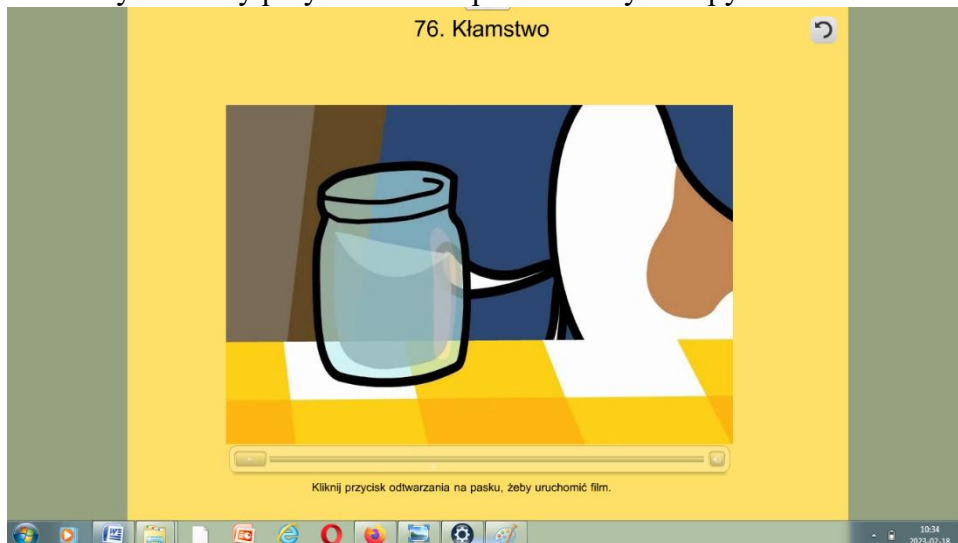
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 6.

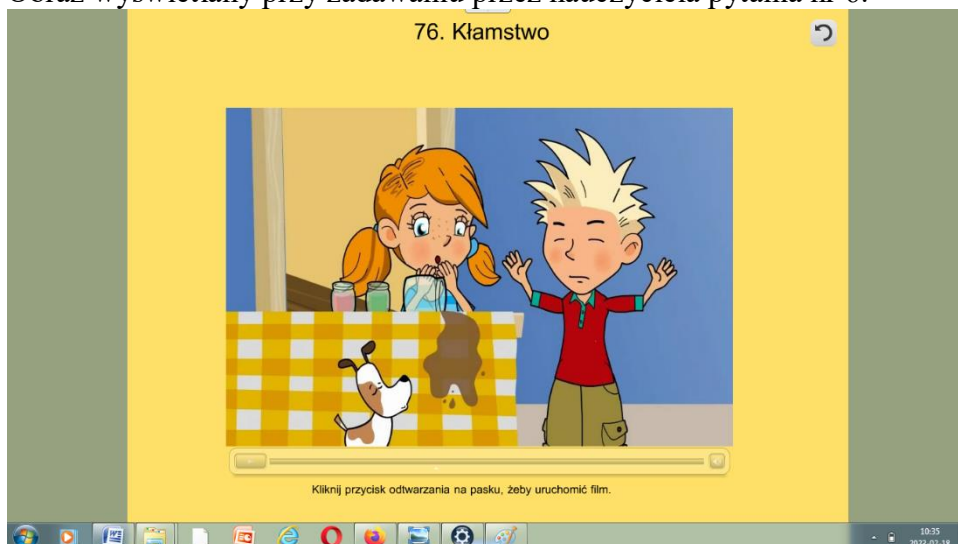
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 6.

Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 6.

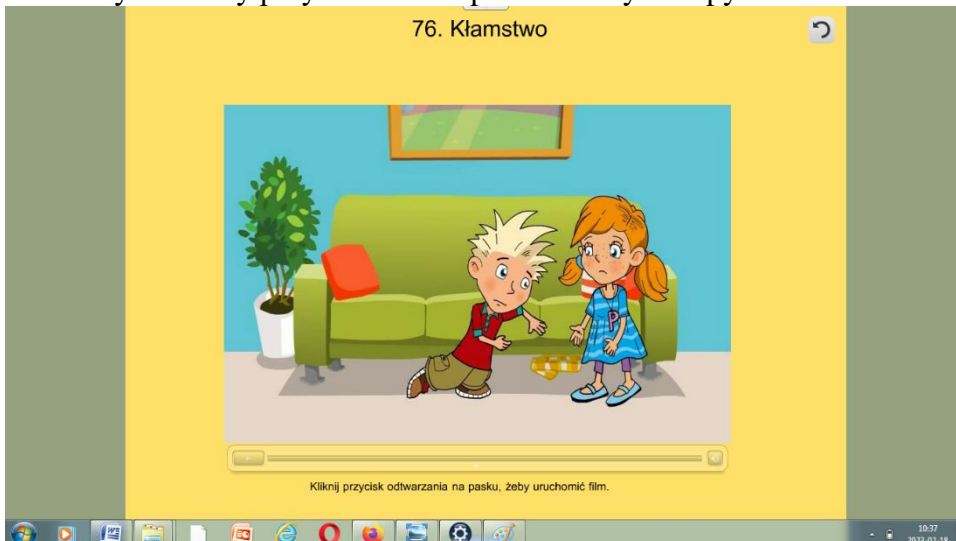
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 6.

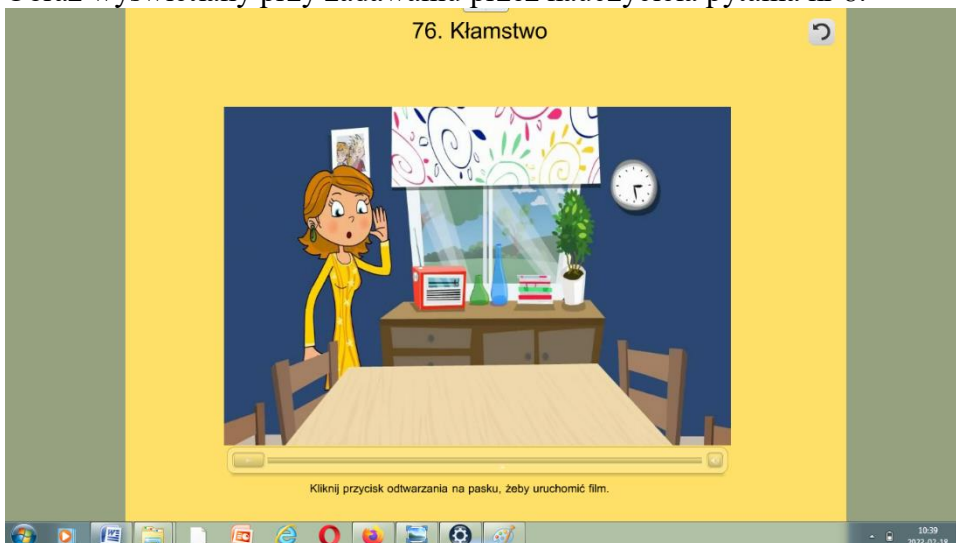
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 7.

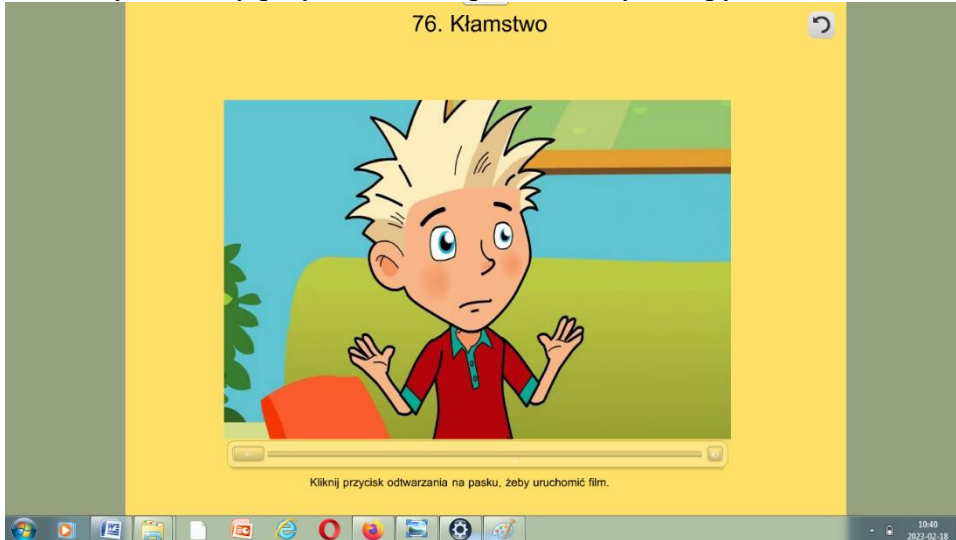
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 7.

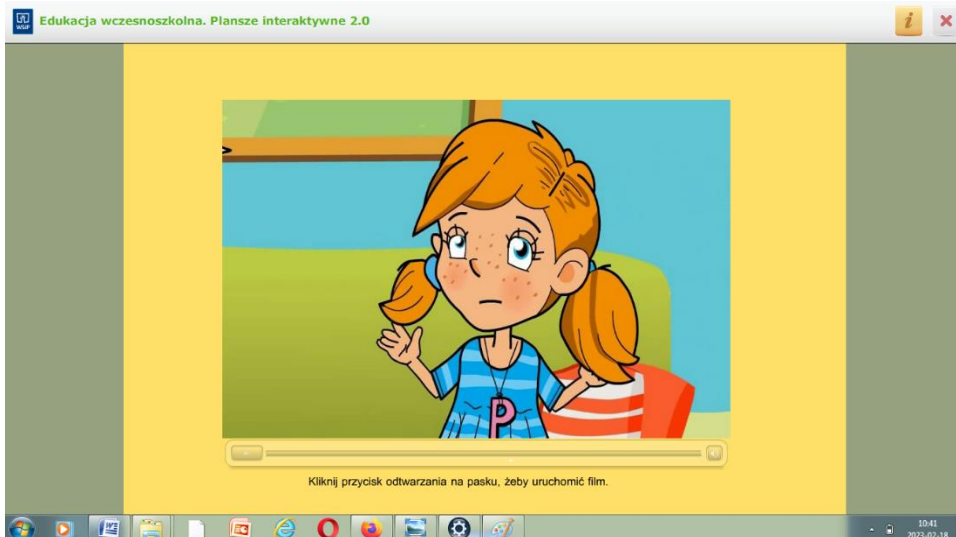
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 8.

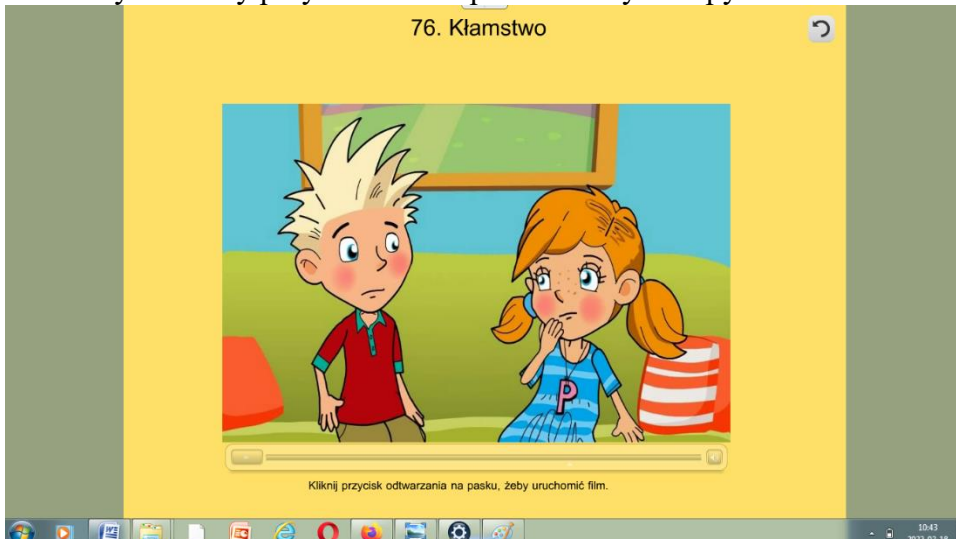
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 9 i 11.

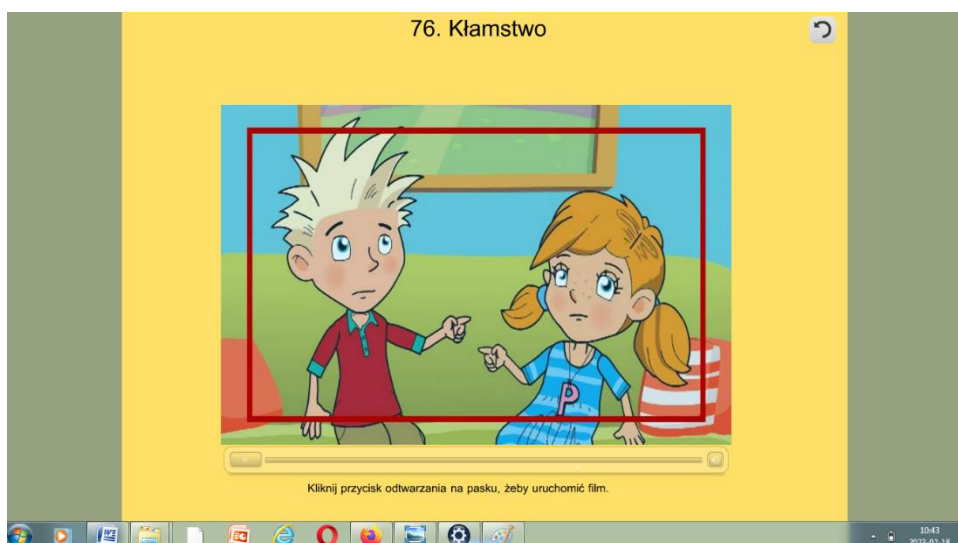
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 9 i 11.

Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 12.

Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 11.

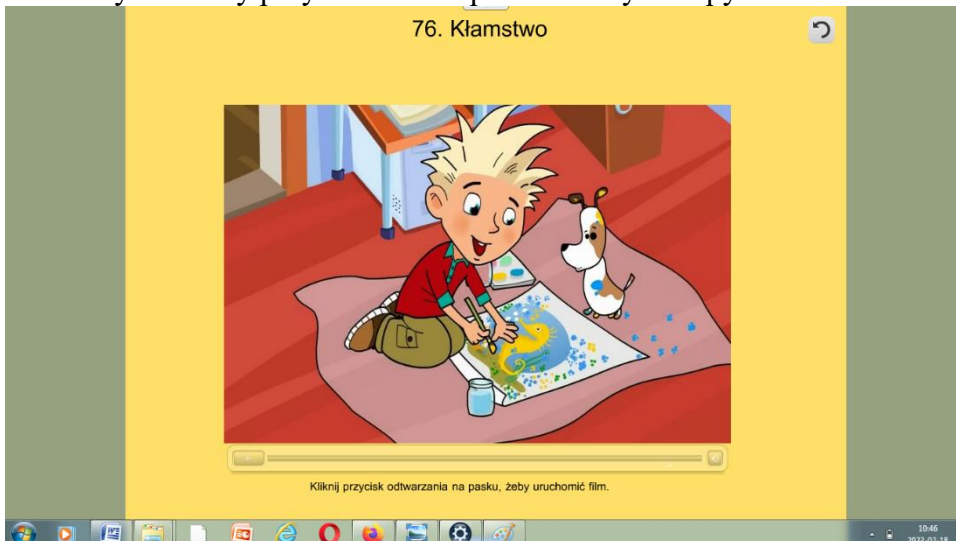
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 10.

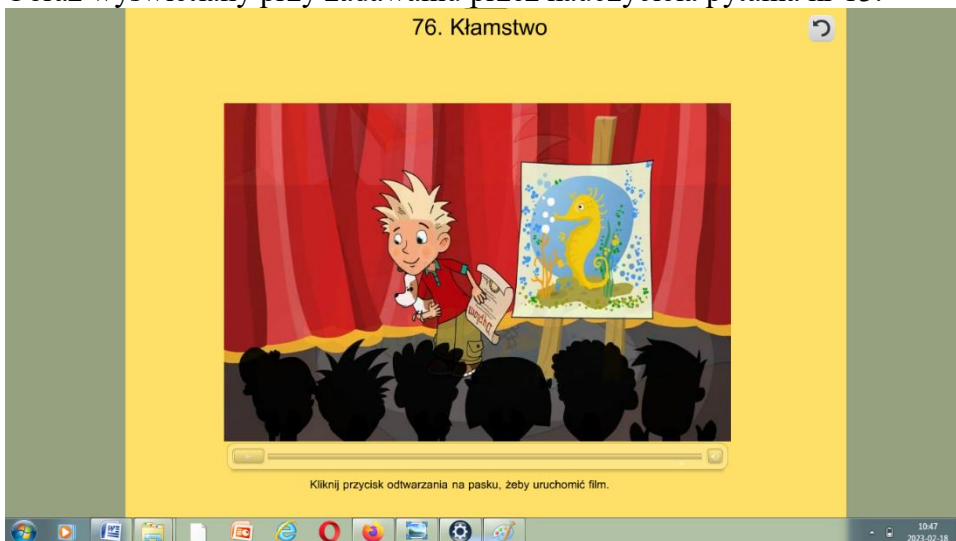
Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 12.

Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 13

Obraz wyświetlany przy zadawaniu przez nauczyciela pytania nr 13.

Załącznik nr 3: wyrazy podobne do wyrazu kłamstwo

Załącznik nr 4: „Emocje okłamanej mamy”, zdjęcia przechwycone z programu edukacyjnego Porusz umysł. Program ogólnorozwojowy dla dzieci, Laboratorium Komputerowe Avalon

